

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра психології та особистісного розвитку
Кафедра педагогіки, адміністрування і соціальної роботи**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

«12» вересня 2019 року, протокол № 6

Постанова Вченої ради ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

 О. В. Алейнікова

**ФІЛОСОФСЬКІ ТА РЕЛІГІЙНІ ЗАСАДИ
ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ
(назва навчальної дисципліни)**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
за вільним вибором здобувача вищої освіти**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Київ

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософські та релігійні засади організації психологічної допомоги» за вільним вибором здобувача вищої освіти складена відповідно до навчальних планів освітньо-професійних/освітньо-наукових програм Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

Автор-укладач робочої програми:

П. В. Лушин, д-р. психол. наук, завідувач кафедри психології та особистісного розвитку, професор

Д. Г. Гришук, канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки, адміністрування і соціальної роботи

Л. Я. Мухіна, аспірант, методист вищої категорії кафедри психології та особистісного розвитку та кафедри економіки, підприємництва та менеджменту

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
психології та особистісного розвитку
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 12 від 31 травня 2019 р.)

Затверджено Вченою радою
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 5 від 13 червня 2019 р.,
протокол № 6 від 12 вересня 2019 р., *зі змінами*)

© Лушин П. В., 2019 рік

© Гришук Д. Г., 2019 рік

© Мухіна Л. Я., 2019 рік

© ДЗВО «УМО», 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузі знань: 01 Освіта / Педагогіка 05 Соціальні та поведінкові науки 07 Управління та адміністрування Спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки 016 Спеціальна освіта (за нозологіями) 051 Економіка 073 Менеджмент 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Вибіркова (за вільним вибором здобувача вищої освіти)	
		Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 90		-	1-й
		Семестр	
		-	1-й
		Лекції	
		-	6
		Практичні заняття	
		-	4
		Самостійна робота, індивідуальні завдання	
		-	80
		Вид контролю – екзамен	

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

- для заочної форми навчання – 11% : 89%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Філософські та релігійні засади організації психологічної допомоги» є оволодіння основними поняттями та базовими філософськими і релігійними знаннями щодо організації психологічної допомоги.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з основними поняттями даної дисципліни, структурою й історією її становлення;
- оволодіння основними загальноприйнятими в даній науці методами, усвідомлення філософського та релігійного вимірів надання психологічної допомоги;
- формування умінь та навичок дослідження фундаментальних філософських та релігійних засад щодо організації психологічної допомоги.

Предметом навчальної дисципліни є основні поняття та базовими філософські і релігійні знання щодо організації психологічної допомоги.

В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- предмет, мету і завдання курсу;
- прикладні можливості щодо організації психологічної допомоги
- критерії, методи і засобах вирішення практичних завдань філософського та релігійного вимірів надання психологічної допомоги;
- динаміку уявлень про фундаментальні філософські та релігійні засади щодо організації психологічної допомоги;
- зв'язок філософських і релігійних психологічних засад;
- основні умови організації психологічної допомоги на основі фундаментальних філософських та релігійних засад;
- основні принципи і теоретичну базу організації психологічної служби в наданні психологічної допомоги населенню.

уміти:

- використовувати основні закономірності надання психологічної допомоги в умовах психологічної служби на основі фундаментальних філософських та релігійних засад;
- володіти основними навичками організації надання психологічної допомоги;
- уміти ефективно працювати з представниками різних культур, релігій та соціальних груп щодо організації психологічної допомоги.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Психологічна допомога як діалектичний процес

1. Основні ознаки психологічної допомоги з філософського та релігійного поглядів
2. Застосування основних філософських законів в процесі організації надання психологічної допомоги
3. Найважливіші релігійні положення організації надання психологічної допомоги
4. Філософські та релігійні засади визначення етапів надання психологічної допомоги

Тема 2: Психологічна допомога як онтогенез організму та прогрес особистості

1. Фактори статі та віку при організації надання психологічної допомоги
2. Психологічна допомога у вимірах кардоцентризму
3. Взаємодія фізіологічних та психологічних підходів до надання психологічної

допомоги.

Тема 3. Психологічна допомога на засадах суб'єктності та рефлексії

1. Фактор індивідуальності в процесі організації надання психологічної допомоги
2. Значення рефлексії в процесі організації надання психологічної допомоги

Тема 4. Ідеалістичні засади психологічної допомоги

1. Основні філософські та релігійні ідеалістичні аспекти
2. Застосування ідеалізму в організації надання психологічної допомоги

Тема 5. Психологічна допомога у вимірах культурології

1. Значення архетипів в психології
2. Культурологічні фактори організації надання психологічної допомоги

Тема 6. Психологічна допомога у вимірах фрактальності

1. Поняття фракталу в психології
2. Застосування принципу фрактальності при організації надання психологічної допомоги

Тема 7. Християнські релігійні засади організації надання психологічної допомоги

1. Базові християнські поняття щодо надання психологічної допомоги
2. Визначення особистості відповідно до християнського вчення
3. Біблійні принципи психологічного розвитку особистості
4. Практичні аспекти організації надання психологічної допомоги на основі християнських цінностей

Тема 8. Філософські та релігійні засади щодо роботи психолога

1. Філософські та релігійні засади щодо роботи психолога з групами клієнтів в залежності від віку
2. Філософські та релігійні засади щодо роботи психолога в залежності від умов: швидка психологічна допомога.
3. Філософські та релігійні засади щодо роботи психолога в медичній установі, в армії, в школі, в бізнесі

Тема 9. Філософські та релігійні засади організації психологічної служби

1. Поняття психологічної служби, предмет, завдання і структура
2. Моделі психологічної служби (медична модель, традиційно-психологічна модель, ринкова модель психологічної служби)
3. Особливості роботи психологічної служби в різних соціальних секторах

Тема 10. Актуальні філософські та релігійні питання надання психологічної допомоги

1. Психологічна допомога в умовах постмодернізму
2. Особливості організації психологічної допомоги в швидкозмінюваному, невизначеному, амбівалентному світі
3. Перспективи розвитку психологічних служб у філософському та релігійному вимірах

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		л	п	ср, ір		л	п	ср, ір
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	9	9
Тема 1. Психологічна допомога як діалектичний процес	-	-	-	-	8	2	-	6
Тема 2: Психологічна допомога як онтогенез організму та прогрес особистості	-	-	-	-	12	-	-	12
Тема 3. Психологічна допомога на засадах суб'єктності та рефлексії	-	-	-	-	10	-	-	10
Тема 4. Ідеалістичні засади психологічної допомоги	-	-	-	-	8	2	-	6
Тема 5. Психологічна допомога у вимірах культурології	-	-	-	-	12	-	2	10
Тема 6. Психологічна допомога у вимірах фрактальності	-	-	-	-	10	-	-	10
Тема 7. Християнські релігійні засади організації надання психологічної допомоги	-	-	-	-	6	2	-	4
Тема 8. Філософські та релігійні засади щодо роботи психолога	-	-	-	-	6	-	2	4
Тема 9. Філософські та релігійні засади організації психологічної служби	-	-	-	-	8	-	-	8
Тема 10. Актуальні філософські та релігійні питання надання психологічної допомоги	-	-	-	-	10			10
Усього годин за модулем	-	-	-	-	90	6	4	80

5. Теми та зміст практичних занять

№ з/п	Теми практичних занять	Зміст практичних занять	Форма контролю	Години	
				д	з
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	-	<i>6</i>
	Психологічна допомога у вимірах культурології	Культурологічні фактори організації надання психологічної допомоги	Письмове тестування, Спостереження за участю здобувачів вищої освіти під час обговорення результатів проведення екофасилітативних сесій, оцінка участі здобувачів вищої освіти у виконанні завдань на	-	2

			практичному занятті		
	Філософські та релігійні засади щодо роботи психолога	Філософські та релігійні засади щодо роботи психолога в залежності від умов: швидка психологічна допомога. Філософські та релігійні засади щодо роботи психолога в медичній установі, в армії, в школі, в бізнесі	Письмове тестування, Спостереження за участю здобувачів вищої освіти під час обговорення результатів проведення екофасилітативних сесій, оцінка участі здобувачів вищої освіти у виконанні завдань на практичному занятті	-	2
Разом:				-	4

6. Самостійна робота

Звіти про самостійну роботу не надаються. Вивчення відповідного матеріалу перевіряється під час поточного та підсумкового контролю знань, якістю підготовки індивідуальних робіт за темою програми навчальної дисципліни.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

Тема	Зміст	Год.
Тема 1. Психологічна допомога як діалектичний процес	Опрацювання літературних джерел та лекційного матеріалу з даної теми (1. Основні ознаки психологічної допомоги з філософського та релігійного поглядів 2. Застосування основних філософських законів в процесі організації надання психологічної допомоги 3. Найважливіші релігійні положення організації надання психологічної допомоги 4. Філософські та релігійні засади визначення етапів надання психологічної допомоги). Написання контрольної роботи.	6
Тема 2: Психологічна допомога як онтогенез організму та прогрес особистості	Опрацювання літературних джерел з даної теми (1. Фактори статі та віку при організації надання психологічної допомоги 2. Психологічна допомога у вимірах кардоцентризму 3. Взаємодія фізіологічних та психологічних підходів до надання психологічної допомоги.). Написання контрольної роботи.	12
Тема 3. Психологічна допомога на засадах	Опрацювання літературних джерел з даної	10

суб'єктності та рефлексії	теми (1. Фактор індивідуальності в процесі організації надання психологічної допомоги 2. Значення рефлексії в процесі організації надання психологічної допомоги). Написання контрольної роботи.	
Тема 4. Ідеалістичні засади психологічної допомоги	Опрацювання літературних джерел та лекційного матеріалу з даної теми (Тема 4. Психосоматика: зв'язок психічних та соматичних явищ (1. Основні філософські та релігійні ідеалістичні аспекти 2. Застосування ідеалізму в організації надання психологічної допомоги). Написання контрольної роботи.	6
Тема 5. Психологічна допомога у вимірах культурології	Опрацювання літературних джерел з даної теми (1. Значення архетипів в психології 2. Культурологічні фактори організації надання психологічної допомоги). Написання контрольної роботи.	10
Тема 6. Психологічна допомога у вимірах фрактальності	Опрацювання літературних джерел з даної теми (1. Поняття фракталу в психології 2. Застосування принципу фрактальності при організації надання психологічної допомоги). Написання контрольної роботи.	10
Тема 7. Християнські релігійні засади організації надання психологічної допомоги	Опрацювання літературних джерел та лекційного матеріалу з даної теми (1. Базові християнські поняття щодо надання психологічної допомоги 2. Визначення особистості відповідно до християнського вчення 3. Біблійні принципи психологічного розвитку особистості 4. Практичні аспекти організації надання психологічної допомоги на основі християнських цінностей). Написання контрольної роботи.	4
Тема 8. Філософські та релігійні засади щодо роботи психолога	Опрацювання літературних джерел з даної теми (1. Філософські та релігійні засади щодо роботи психолога з групами клієнтів в залежності від віку 2. Філософські та релігійні засади щодо роботи психолога в залежності від умов: швидка психологічна допомога. 3. Філософські та релігійні засади щодо роботи психолога в медичній установі, в армії, в школі, в бізнесі). Написання контрольної роботи.	4
Тема 9. Філософські та релігійні засади організації психологічної служби	Опрацювання літературних джерел з даної теми (1. Поняття психологічної служби, предмет, завдання і структура 2. Моделі психологічної служби (медична модель, традиційно-психологічна модель,	8

	ринкова модель психологічної служби) 3. Особливості роботи психологічної служби в різних соціальних секторах). Написання контрольної роботи.	
Тема 10. Актуальні філософські та релігійні питання надання психологічної допомоги	Опрацювання літературних джерел та лекційного матеріалу з даної теми (1. Психологічна допомога в умовах постмодернізму 2. Особливості організації психологічної допомоги в швидкозмінюваному, невизначеному, амбівалентному світі 3. Перспективи розвитку психологічних служб у філософському та релігійному вимірах). Написання контрольної роботи.	10
Усього:		80

7. Індивідуальна робота

Індивідуальне навчально-дослідне завдання для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання дозволяє оволодіння основними поняттями та базовими філософськими і релігійними знаннями щодо організації психологічної допомоги.

Контрольна робота виконується відповідно до варіантів завдань за темою програми навчальної дисципліни.

Вимоги до ІНДЗ та варіанти завдань для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання викладені у методичних вказівках, які надаються здобувачам вищої освіти на першій лекції.

8. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Філософські та релігійні засади організації психологічної допомоги» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання.

Під час лекційного курсу застосовуються:

- мультимедійна презентація;
- слайдова презентація;
- дискусійне обговорення проблемних питань.

На практичних заняттях застосовуються:

- ситуаційні завдання;
- кооперативне навчання (робота за методом малих груп);
- психологічні вправи;
- проведення екофасилітативних консультаційних сесій

9. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни проводиться у формі письмового тестування з кожної теми. У завданні з кожної теми здобувачам вищої освіти пропонується 9-11 тестів 3-х рівнів: 1) 5 тестів закритої альтернативної форми (простого множинного вибору «правильно» чи «неправильно»); 2) 3-5 тестів закритої форми множинного вибору з однією правильною відповіддю з 4-х

можливих; 3) 1 тест-задача закритої форми з однією правильною відповіддю з 4-х можливих.

На практичних заняттях оцінюється участь в обговоренні ситуацій та виконанні завдань.

Індивідуальні роботи (контрольні роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання) надаються викладачу на практичних заняттях та на екзамені.

Підсумковий контроль знань – екзамен.

10. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни «Філософські та релігійні засади організації психологічної допомоги», є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі (табл. 10.1).

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, результати самостійної роботи здобувачів вищої освіти) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа за критеріями:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Оцінювання здобувачів вищої освіти заочної форми навчання відбувається на підставі виконаної контрольної роботи, виконання завдань на аудиторних заняттях та успішного складення екзамену (табл. 10.1).

Таблиця 10.1

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

Підготовка 10 контрольних робіт за темою програми навчальної дисципліни (об'ємом по 2-3 сторінки кожна)	Ауд. робота	Екзамен	Усього
0-4 за кожну контрольну роботу, всього: 0-40	0-20	0-40	0-100

Результати навчання проставляються за трьома шкалами (табл. 10.2). Позитивні оцінки виставляються тільки тим здобувачам вищої освіти, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, і набрали за результатами поточного та підсумкового контролів не менше 60 балів.

Шкали оцінювання (100-бальна та національна)

90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

11. Рекомендована література**11.1. Базова література:**

1. Lushyn, P. The paradoxical nature of ecofacilitation in the community of inquiry // Thinking. – 2002. – № 16 (1). – P. 8-17.
2. Lushyn, P., & Borrelli, S. [2003] Rediscovery of EMDR: In search of a rationale. // The EMDR Practitioner. – Retrieved from : <http://www.emdr-practitioner.net>. 12/27/2008.
3. Michael Irwin, Kavita Vedhara (2005). Human Psychoneuroimmunology. – Oxford University Press.
4. Shapiro, F., & Forrest, M. S. (1997). EMDR: The breakthrough therapy for overcoming anxiety, stress, and trauma. New York, NY, US: Basic Books.
5. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь, теория и практика. – К., 1997.
6. Васильев В. В. История философской психологии: Зап. Европа - XVIII в. –
7. Василюк Ф.Е. Психология переживания. – М., 1984.
8. Введение в практическую социальную психологию / Под. ред. Ю.М. Жуков, Л.А.Петровского, О.В.Соловьева. – М., 1994.
9. Вступ до психологічної допомоги (екофасилітативний підхід): навчальна програма для освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»: навч. програма / П. В. Лушин, Я. В. Сухенко // ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» ННІМП. – К., 2017. – 66 с. – 2,8 друк. арк. (1,4 друк. арк.).
10. Гвоздік О. І., Костицький М. В., Вовк В. М. та ін. Навчально-методичних комплекс навчальної дисципліни «Філософські проблеми психології». – К. : НАВС, 2013. – 193 с.
11. Дружинин В. Ф. Философские основы психологии. – М. Изд. МНЭПУ, 1997. 334 с.
12. Дубровина И.В. Психологічна служба в школі. – М., 1995.
13. Емельянов Ю.Н. Активное социально-психологическое обучение. – Л., 1985.
14. Живая книга. Личные алгоритмы экофасилитации [Текст]. Т. 1 / [Антонова Е. В., Болычева Е. В., Бричник В. А. и др.] ; под ред. П. В. Лушина, Я. В. Сухенко. – Киев, 2012. – 204 с.
15. Калининград. – 2012. – 284 с.
16. Климишин О. «Християнсько-психологічні основи розвитку духовності особистості», Психологія особистості, № 1 (3), с. 69–78, 2012.
17. Курпатов А., Алехин А. Философия психологии. Новая методология. – М., Олма Медиа Групп. 2012. – 448 с.
18. Леонтьев О. Н. Философия психологии. – СПб., 2012. – 203 с.
19. Лушин П. В. Введение в ЭкоПсихоИммунологию : материалы к учебному курсу / Лушин П. В. – Киев, 2018. – 96 с. – (Серия «Живая книга» ; Т. 5). – 5 друк. арк.
20. Лушин П. В. Гибридная помощь в переходном периоде: когда психолог не эксперт : [текст] / П. В. Лушин. – Киев, 2016. – 32 с. – 1,33 друк. арк.
21. Лушин П. В. Личностные изменения как процесс: теория и практика / П. В. Лушин. – Одесса : Аспект, 2005. – 334 с.

22. Лушин П. В. О психологии человека в переходной период (Как выживать, когда все рушится?). – Кировоград: КОД, 1999. – 208 с.
23. Лушин П. В. О психологии человека в переходный период (Как выживать, когда все рушится) / Лушин П. В. – Киев : «Науковий світ», 2007. – 207 с.
24. Лушин П. В. Психологія педагогічної зміни (екофасилітація) : Науково-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Кіровоград : ІмексЛТД, 2002. – 76 с.
25. Лушин П. В. Хаос и неопределенность: от страдания – к росту и развитию [Текст] : Монография / П. В. Лушин. – Киев, 2017. – 144 с. (Серия «Живая книга» ; Т. 4).
26. Лушин П. В. Экопсихологические голограммы и лушинизмы: [текст] / П. В. Лушин. – 2-е изд., дораб.и дополн. – Киев, 2016. – 56 с. – 2,33 друк. арк.
27. Методологические основы психологии: хрестоматия; учебнометодический комплекс / С. Ю. Манухина, А. Н. Занковский. – М., Изд. центр ЕАОИ, 2009. – 152 с.
28. Савчин М. «Образ людини у християнстві: парадигматика духовності», Психологія і суспільство, № 4, с. 73–93, 2015.
29. Сергієнко В. В. Філософські проблеми наукового пізнання: Навч. посіб. – Кременчук: КНУ імені Михайла Остроградського, 2011. – 103 с.
30. Халанський В. В. «Християнська психологія як спосіб інтеграції богослов'я і психології», Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»], Серія «Психологія і педагогіка», Вип. 23, с. 278–282, 2013.
31. Щедровицкий Г. П. Психология и методология. – М.: Путь, 2004. – 466 с.
32. Экофасилитация: самоучитель для взрослых [Текст] / [Гусев А. И., Догатов Я. А., Зернова Н. В., Олифира С. А., Шевченко С. В., Хилько С. А. и др.] : под ред. П. В. Лушина, Я. В. Сухенко. – Киев, 2013. – 220 с. – (Серия «Живая книга» ; Т. 3).
33. Юрченко В. М. «Християнська психологія в контексті християнства, психологічної науки і практики», Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»], Серія «Психологія і педагогіка», Вип. 23, с. 290-297, .2013.

11.2. Додаткова література:

34. Lushyn. Rediscovery of EMDR: integration into an ecopsychological perspective // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр. / НАПН України, Ун-т менедж. освіти ; редкол. :О. Л. Ануфрієва [та ін.] / голов. ред. В. В. Олійник. – К. : АТОПОЛ ГРУП, 2016. – Вип. 1 (30). – 132 с. – С. 80–84. – (Серія «Соціальні та поведінкові науки»)
35. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психодиагностике / Л.Ф.Бурлачук, С.М.Морозов. – СПб. : Питер. – 528 с.
36. Лушин П. «Культура дефіцита» как переходная форма к новому витку развития личности клиента // Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень – 2019: Тези III міжнародної науково-практичної конференції (21 листопада 2019 року, м. Київ) / Відп. ред. О.В. Дробот; Національний авіаційний університет, Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій – м. Київ, 2019. – С. 164–168.
37. Лушин П. В. Ecology of Pedagogical Space in the Framework of Educational Reform / П. В. Лушин // Післядипломна освіта в Україні. – 2018. – № 1. – С. 15–20.
38. Лушин П. В. Vusa-світ як простір, школа і «індустрія невизначенності»: зі сфери психологічної футурології // Психолого-педагогічний супровід професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців в умовах трансформації освіти: Збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 24 травня 2019 р.). – К. : ДЗВО «Університет менеджменту освіти», 2019. – С. 67–72 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://umo.edu.ua/konferenciji>
39. Лушин П. В. Екофасилітативні картки: «мануал» до супроводу індивідуальних освітніх траєкторій психолога-консультанта / Лушин П. В., Сухенко Я. В. // Проблеми сучасної психології. – 2018. – №1(13). – С. 84-90. – 0,7 друк. арк.
40. Лушин П. В. Екофасилітація, позитивна і традиційна психологія: співвідношення / П.

- В. Лушин // Простір арт-терапії: ресурси зцілення: матеріали XI міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Київ, 3–4 квітня 2014 р.) / За наук. ред. А.П. Чуприкова, Л.А. Найдьонової, О.А. Бреусенка-Кузнецова, О.Л. Вознесенської, О.М. Скар. – К. : Золоті ворота, 2014. – С.59–61. – 0,2 друк. арк.
41. Лушин П. В. Невизначеність і типи ставлення до неї: ситуація психологічної допомоги / П. В. Лушин // Теоретичні та методологічні проблеми психологічного консультування та психотерапії. – Том 1. – № 5. – 2016. – С. 33-40.
42. Лушин П. В. Неопределенность, которую не толерируют / П. В. Лушин // Теория и практика психотерапии. – 2016. – Том 3. – № 5. – 2016. – С. 2-6.
43. Лушин П. В. Об экологичности психологического воздействия: экофасилитативная логика / П. В. Лушин // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 6. – С. 7-9.
44. Лушин П. В. Посттравматический рост и условия экологичного сопровождения травматических переживаний // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. – Вип. 4(49). – С. 11–24. – (Серія 12: Психологічні науки).
45. Лушин П. В. Социальный психоиммунитет, самоорганизация, психическое здоровье и содержание VUCA-помощи в «гибридной жизни» / П. В. Лушин // Теория и практика психотерапии. – №2.12. – 2015. – С. 2–17. – 0,5 друк. арк.
46. Лушин П. В. Толерирование неопределенности как способ экологичного управления / П. В. Лушин // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 12. – С. 20-23.
47. Психологический словарь / Под общей ред. А.В.Петровского, М.Г.Ярошевского. – [2–е издание, исправленное и дополненное]. – М. : Политиздат, 1990. – 449 с.
48. Психологический словарь / Под ред. В.В.Давыдова, А.В.Запорожца, Б.Ф.Ломова и др. // Науч.-исслед. ин-т общей и педагогической психологии Акад. пед. наук СССР. – М. : Педагогика, 1983. – 448 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Електронна бібліотека НПН України <http://lib.iitta.gov.ua>
3. Офіційні сайти періодичної літератури:

Назва журналу	Офіційний сайт
Актуальні проблеми психології	http://appsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv
Вісник післядипломної освіти серія «соціальні та поведінкові науки»	http://umo.edu.ua/serija-socialjni-ta-povedinkovi-nauki
Актуальні питання сучасної психології	http://library.sspu.sumy.ua/wp-content/uploads/2018/04/Aktualny-pitannya-suc-psihologii-1-2015.pdf
Experimental Psychology	https://us.hogrefe.com/products/journals/experimental-psychology#c4338
International Journal of Science and Research (IJSR)	https://www.ijsr.net/index.php
American Psychologist	https://www.apa.org/pubs/journals/amp/
Экспериментальная психология	https://psyjournals.ru/exp/

4. Офіційні сайти державних та міжнародних установ:

<i>Назва</i>	<i>Офіційний сайт</i>
Верховна Рада України	www.portal.rada.gov.ua
Кабінет Міністрів України	www.kmu.gov.ua
Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України	http://psychology-naes-ua.institute/
Інститут соціальної і політичної психології НАПН України	http://naps.gov.ua/ua/structure/institutions/polit_psychology/
Центр перспективних соціальних досліджень	www.cpsr.org.ua

5. Соціальні мережі для співпраці вчених усіх наукових дисциплін:

- Academia.edu: <https://www.academia.edu/>
- ResearchGate: <https://www.researchgate.net/>
- Соціальні мережі науковців (Scientific Social Community): <https://www.science-community.org/uk>
- Українські науковці в світі (Ukrainian Scientists Worldwide): <https://www.science-community.org/uk>

Зміни та доповнення до робочої програми
(вносяться в процесі використання робочої програми)

Текст до внесення змін	Нова редакція	Затвердження змін
1. 2.		Протокол № _____, від «_____» _____ 201__р. Завідувач кафедри _____ (підпис)